

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

תוכן עניינים

- א. תנור תחלתו ארבעה ושיריו ארבעה ... במה דברים אמורים בגדול אבל בקטן תחלתו כל שהוא משתגמר מלאכתו שיריו ברובו וכמה כל שהוא ... טפח שכן עושים תנורים בנות טפח ... הא בתנורא בר תשעה הא בתנורא בר שבעה 1...
- ב. עור שיש עליו כזית בשר הנוגע בציב היוצא ממנו ובשערה שכנגדו טמא 2.....
- ג. היו עליו כשני חצאי זיתים ... לא כמגע ולא כמשא ומודה ... בשני חצאי זיתים שתחבן בקיסם והסימן שהוא טמא ומפני מה רבי עקיבא מטהר בעור מפני שהעור מבטלן 3.....
- ד. כל המטמאין באהל שנחלקו והכניסן לתוך הבית ... וחכמים מטמאים 4.....
- ה. שני חצאי זיתים שתחבן בקיסם אפי' מוליך ומביא כל היום כולו טהור מודה ר"ע בשני חצאי זיתים שתחבן בקיסם והסימן שהוא טמא ... במרוד 4.....

דף קכד.

א. תנור תחלתו ארבעה ושיריו ארבעה ... במה דברים אמורים בגדול אבל בקטן תחלתו כל שהוא משתגמר מלאכתו שיריו ברובו וכמה כל שהוא ... טפח שכן עושים תנורים בנות טפח ... הא בתנורא בר תשעה הא בתנורא בר שבעה

כבר התבאר לעיל דף קכג: שנאמר בפ' שמיני (ויקרא יא פסוק לה) תנור וְכִירִים יִתֵּן טָמְאִים הֵם. מכאן שתנורים והכירות וכל מוקדי האש הבנויים בקרקע או על פני הקרקע, העשויין לבשל או לאפות בהן או עליהן כולן מקבלין טומאה, ודינם לטומאה כדין כלי חרש¹.

¹ פיה"מ להרמב"ם כלים פ"ה מ"א

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

תנור גדול² שעשוי כמין קדירה גדולה שאין לה שוליים, ומחברים אותו בטיט על גבי קרקע, ורצפת הקרקע היא תחתיתו של תנור גובהו ארבעה טפחים, שיריו ארבעה טפחים והקטן שיריו רובו.

כיצד אם נשבר בגדול³ ונשאר בגובהו ארבעה, ובקטן⁴ רובו ולפחות טפח⁵, מקבל טומאה, פחות מכאן אינו מקבל טומאה. וי"א⁶ שבתנור שגובהו מתחילה שבעה כיון שנשאר רובו אפילו אין ארבע בגובהו טמא, וי"א⁷ שבתנור שגובהו מתחילה היה שבעה משערים בארבעה ואין הולכים אחר רובו, אך אם היה גובהו תשעה צריך שישאר גם רובו, ואם לאו למרות שיש בו ארבעה אינו מקבל טומאה.

וכן אם נטמא ונתצו עד ששייר בו פחות מארבעה בגדול, או בפחות מרוב בקטן טהור.

נשאר בו ארבעה או רוב בקטן עדיין הוא בטומאתו.

והכירה שיריה שלש אצבעות, הכופה שעשאהו לאפייה שיעורו כתנור, לבישול שיעורו ככירה.

ב. עור שיש עליו כזית בשר הנוגע בציב היוצא ממנו ובשערה שכנגדו טמא

² רמב"ם הלכות כלים פרק טז הלכה א

³ העשוי לאפות ולצלות בו כדרך התנורים. ר"ב במשנה שם

⁴ העשוי לתינוקות לצחק בו. שם. וכתב הר"ש שצריך לומר שהקטן משונה בעשייתו יותר מן הגדול. או בגובה או ברוחב או בכתלים דקים. דאי לא תימא הכי. גדול כשתחלתו ארבעה. כשהוא פחות מד'. יהא דין קטן עליו דתחלתו כל שהוא ע"כ. וכיוצא בזה כתבו התוס' פ"ג דנדה דף כ"ו:

⁵ כן מוכח בגמ' וכ"כ מפרשי המשנה וצ"ע אמאי לא הזכירו ברמב"ם.

⁶ ר"ב ור"ש שם. שכתבו הואיל ומתחלתו היה כלי חשוב משתמשין בשייריו אף על פי שאינן ראויין כל כך, ובתנור של תשעה דרובו הוי שיעור גדול, מטמא בשייריו בארבעה כתחלתו.

⁷ רש"י ותוס' כאן

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

כבר התבאר לעיל דף קיח: קיט: שעור שיש עליו⁸ כזית נבילה הנוגע בציב⁹ היוצא ממנו ובשערו שכנגדו מאחורי העור, נטמא מפני שהעור ושערו¹⁰ שומר לבשר, ולהלן בגמ' מבואר שבד"א שפלטתו חיה, אבל פלטתו סכין אם היה מרודד בטל אנב העור.

ג. היו עליו כשני חצאי זיתים ... לא במגע ולא במשא ומודה ... בשני חצאי זיתים שתחבן בקיסם והסיטן שהוא טמא ומפני מה רבי עקיבא מטהר בעור מפני שהעור מבטלן

עור שיש עליו¹¹ כשני חצאי זיתים בשר נבילה העור מבטלן ואינן מטמאין לא במגע ולא במשא, שכל שאינו מטמא מן הנבילה במגע אינו מטמא במשא.

אבל שני חצאי זיתים שתחבן בקיסם הנושאן טמא שהרי נשא כזית, והוא שיהיו שניהן מרודדין ודבוקין זה בזה עד שינטלו כאחד. כמו שיבואר להלן.

וכבר התבאר לעיל דף קיז: ודף קכא. שהאלל¹² אף ע"פ שמקצתו חישוב עליו ומקצתו לא חישוב עליו, בין¹³ שפלטתו חיה בין שפלטתו סכין, מקצתו פלטתו חיה ומקצתו פלטתו סכין¹⁴, אינו מצטרף לכזית¹⁵.

⁸ רמב"ם שם הלכה יא

⁹ פ"י רבינו חוט דק שנתפשט מן העור הסמוך לבשר.

¹⁰ כך תיקן בכס"מ

¹¹ רמב"ם הלכות שאר אבות הטומאה פרק א הלכה יב

¹² רמב"ם הלכות טומאת אוכלין פרק ד הלכה ד והלכות שאר אבות הטומאה פרק א הלכה ח

¹³ רמב"ם

¹⁴ להלן דף קכא. בגמ' למאן דאמר דאלל הוא בשר שפלטתו סכין היכי דמי, אי דחשיב עליה אפילו באנפי נפשיה נמי מטמא ולמה לי צירוף, ומתרג' שני תירוצים חד שמקצתו חישוב עליו ומקצתו לא חישוב עליו, והשני שמקצתו פלטתו חיה ומקצתו פלטתו סכין, ולכן רק לצירוף מצטרף ולא באנפי נפשיה. ושני התירוצים אמת. ובוזה מובנים דבריו שבכאן לעניין אלל.

¹⁵ ואע"ג דאיתא בגמרא (דף קכ"א ע"ב) אמר רב הונא שני חצאי זיתים שישנן ע"ג העור העור מבטלן ומסיק בגמרא דלר"ע קאמר לאשמועינן דאפילו בפלטתו חיה סבר ר"ע דהעור מבטלן נראה לומר שסובר רבינו דר"י כר"ע נמי אתי דע"כ לא טיהר ר"ע אלא כשעודם בעור אבל אם כנסו טמא דליכא למימר ביה העור מבטלן

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

אולם אם כנסו למקום אחד והיה בו כזית מטמא¹⁶, ואף על גב של אחד לחוד בעודו מחובר בעור, בטל לגבי עור ולא מחשב אוכל, עכ"פ מדכנסו בידים מחשבתו משוי ליה אוכל¹⁷. וי"א¹⁸ שגם אם כנסו אינו מצטרף שהעור מבטלו.

דף קכד:

ד. כל המטמאין באהל שנחלקו והכניסו לתוך הבית ... וחכמים מטמאים

כל¹⁹ המטמאין²⁰ באהל²¹ שנחלקו שיעוריהן לחצאין והכניסו כשהן מחולקים בתוך הבית האהל מצרפן, בין כשהאדם²² עצמו מאהיל על שני החלקים בין כשהבית מאהיל על שני החלקים שכל הנכנס אל הבית נטמא ומטמאין באהל.

ה. שני חצאי זיתים שתחבן בקיסם אפי' מוליך ומביא כל היום כולו טהור מודה ר"ע בשני חצאי זיתים שתחבן בקיסם והסיטן שהוא טמא ... במרודד

כיון שעכשיו אינו בעור וצ"ל דמפי משמע דרב הונא סבר דהלכה כרבי יהודה כיון דאמר מילתיה אליביה דאי למשמע מיניה לרבנן טפי עדיף למימר על מלתייהו דרבנן והאלל אמר רב הונא אף על פי שכנסו שלא היה מאריך בכך יותר מהשתא כי אמרה על רבי יהודה הילכך ודאי דסבר על רב הונא דהלכה כרבי יהודה.
כס"מ

¹⁶ אין הטעם משום שומר כמו העור אלא דראוי הוא להיאכל אנב בשר, כן כתבו התוס'.

¹⁷ תפא"י פ"ט מ"א אות יח

¹⁸ השנות הראב"ד שם דכי מעיינת בשמעתא דחולין מתחזי לך דרב הונא דמפרש מילתיה דרבי יהודה ורבי יהודה גופיה אליבא דרבי ישמעאל קא מיירי.

¹⁹ כל לאו דוקא. דאבר מן החי שנחלק טהור לגמרי בס"פ דלעיל וכן אבר מן המת שנחלק טהור מטומאת אהל משנה אחרונה מסכת אהלות פרק ג משנה א

²⁰ רמב"ם הלכות טומאת מת פרק ד הלכה ח

²¹ אותם השנויים במסכת אהלות כזית מן המת ואבר מן המת שיש עליהם בשר כראוי ורובע עצמות ומלא תרודד רקב וכו'

²² ערוך השולחן העתיד הלכות טומאת מת סימן י סעיף טו

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

מה שהתבאר שער שיש עליו²³ כשני חצאי זיתים בשר נבילה שתחבן בקיסם הנושאן טמא שהרי נשא כזית, והוא שיהיו שניהן מרודדין ודבוקין זה בזה עד שינטלו כאחד. אבל אם היה חצי זית זה בפני עצמו וזה בפני עצמו בקיסם אחד אפילו הוליך והביא כל היום כולו מהור והנוגע י"א²⁴ שגם הוא טמא וי"א²⁵ שמהור²⁶ שאין חיבורי אדם חיבור.

²³ רמב"ם הלכות שאר אבות הטומאה פרק א הלכה יב

²⁴ תוס' ד"ה שהם תחובים דאל"ה גם במשא לא יטמא מחמת הכלל את שבא לכלל מנע בא לכלל משא

²⁵ דעת הרמב"ם

²⁶ הנה מפורש בדבריו דאם תחבן בקיסם והם מרודדים לא אמרינן כל שלא בא לכלל מנע לא בא לכלל משא, ורק בעור מפני שהעור מבטלן אז אמרינן כלל זה את שאינו מטמא במגע אינו מטמא במשא, ולכאורה הוא דבר מתמיה, אבל דבריו לקוחים ממשניות הש"ס. שערי ישר שער ג פרק ז אות קמ קמא ונראה לע"ד שמעמו בזה דלענין טומאת משא כיון שיש צרוף כזית אין העור מבטל, וכעין האמור בגמ' פסחים גבי בצק בסדקי עריבה, שאם יש כזית במקום אחד אינו בטל, אלא כיון דלטומאת מנע מהני ביטול העור, ממילא בטל טומאת משא מחמת הכלל את שבא לכלל מנע, אבל בקיסם מה שאינו מטמא במגע הוא מחמת העדר הצטרפות, אבל כל חצי שיעור שבו ראוי לטמא במגע, אלא שלא נגע בדרך נגיעה, ולשיטתו הכל מדויק, חדא מה דאמרינן במשנה ומודה ר"ע בקיסם, היינו כמו דסובר ר' ישמעאל בעור שמטמא במשא ולא במגע, דלשיטת תוס' הוא דחוק, וכמש"כ בכסף משנה שם, וכ"כ לתוס' צ"ל דמה דאמר ר"ע את שבא לכלל מנע הוא לדבריו של ר"י. הדושי ר' שמעון (שקופ) ליקוטים סימן ז

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

